

Introducció a la sociologia

2015/2016

Codi: 101275

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia social i cultural	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Marta Rovira Martínez

Correu electrònic: Marta.Rovira@uab.cat

Equip docent

Dafne Muntanyola Saura

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No existeixen prerequisits específics per cursar aquesta assignatura

Objectius

Totes les èpoques són de canvi social, però ara estem vivint un canvi d'època. Les profundes transformacions en tots els ordres socials i institucionals a les nostres societats (economia, política, família, escola, treball, tecnologia, estat, comunitat, etc.) ens fan plantejar la hipòtesis de que res serà igual en la societat que s'albira.

Davant d'aquesta gran transformació, conèixer els conceptes bàsic de l'anàlisi sociològic i de les estructures socials ens ha de fer comprendre el sentit d'aquests canvis relacionant-los amb les formes i les condicions de vida de la gent. Així, la perspectiva d'anàlisi, molt centrada en l'estudi de les desigualtats socials i les seves conseqüències, ens ha de permetre apuntar respostes a les preguntes de cómo es configura i cómo es transforma el mapa de les desigualtats socials: eixos d'estructuració de la desigualtat (classe, edat, sexe, origen geogràfic,...), grups socials que es configuren, mecanismes de control, processos sociopolítics i lluites socials.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat relacionant-lo amb els seus antecedents històrics.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Descriure el marc estructural de la vida en societat.
4. Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant, tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
5. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
6. Exposar els components que incideixen en la inserció d'un individu a la societat: la família, l'educació, els mitjans de comunicació, la cultura, la religió i la ideologia.
7. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
10. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions dels altres participants.

Continguts

Tema 1: La perspectiva sociològica

- La perspectiva sociològica
- La sociologia com a pràctica i com a saber

Tema 2: Com ens fem socials? Dialèctica individu i societat.

- Socialització primària i socialització secundària
- Altres significatius i altres generalitzats
- Identitat i rol
- Institució social
- Llibertat i rutina

- Interiorització i objectivació

- Normalitat, etiquetació i control social.

Tema 3: Quin lloc ocupem en l'escenari del món? Estructura social, poder i control.

- Classe social, estatus i estratificació
- Estructura i divisió social a través dels clàssics de la sociologia (Marx, Durkheim i Weber)

- Una mirada contemporània a les classes socials: Pierre Bourdieu

Tema 4: La construcció social de la identitat: modernitat i institucionalització.

- La modernitat i la institucionalització de la identitat nacional
- Els processos d'individuació en la modernitat i l'acció social col·lectiva
- Poder i legitimitat

Tema 5: Processos de canvi en el món contemporani (postmodernitat, globalització i diversitat)

- Noves i velles desigualtats: les classes socials al segle XXI
- Identitat i diversitat en el marc de la globalització

Metodologia

La docència s'articula a partir de dos tipus de sessions a l'aula: Classes magistrals a càrrec del docent i els seminaris, on es realitzen exercicis pràctics i les lectures per part de l'alumnat.

Les classes magistrals s'orienten a la presentació per part del professor dels conceptes i arguments centrals de la matèria en els diferents continguts del programa. Totes les classes promouran la participació activa de l'alumnat a partir de preguntes per al debat.

Els seminaris són espais de treball sobre els continguts de l'assignatura a partir de lectures i exercicis pràctics que ha de fer l'alumnat.

Així, les activitats formatives seran de diferents tipus

Assistència a classe i participació en els debats

Lectures obligatòries

Treballs individuals i en grup

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe Magistral	50	2	3, 4, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Presentacions en seminaris	1	0,04	6, 10
Treballs en grup	24	0,96	1, 2, 4, 6, 9, 10
Tipus: Autònomes			
lectures	75	3	1, 2, 5, 7, 8

Avaluació

L'avaluació consta de dues parts:

1. Avaluació continuada d'acord amb el ritme de desenvolupament del programa:
 1. Exercicis pràctics i comentaris de lectura realitzats a l'aula (20% nota).
 2. Un treball en grup (3-4 persones) aplicant els conceptes de les unitats 1, 2, 3 i 4. (15% nota)
 3. Un article individual de 5 pàgines, prenent com a base un text proporcionat per la professora i desenvolupant una visió general aprofitant tots els elements de l'assignatura. (15% nota)
3. Un examen final amb sis preguntes breus a resoldre sobre tot el temari de l'assignatura (50%).

El no lliurament del treball en grup i de l'article individual, equivaldrà a un "No avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Article individual prenent com a base un text.	15%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Examen final amb sis preguntes breus a resoldre sobre tot el temari de l'assignatura.	50%	0	0	1, 3, 4, 6, 8, 9
Exercicis pràctics i comentaris de lectura realitzats a l'aula	20%	0	0	5, 7, 8
Treball en grup (3-4 persones) aplicant els conceptes de les unitats 1, 2, 3 i 4.	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 10

Bibliografia

Bibliografia obligatòria

Cardús, Salvador (coord). *La mirada del sociòleg : què és, què fa, què diu la sociologia*. Barcelona : EDIUOC : Proa, 1999

Berger, Peter L. (1995). *Invitació a la sociologia : una perspectiva humanística* / Peter L. Berger (4a ed.). Barcelona : Herder, 1995.

Bibliografia recomanada

Mills, C. Wright (1992). *La Imaginació sociològica* / C. Wright Mills (2a ed.). Barcelona : Herder, 1992.

Altres lectures (articles, entrevistes, documentals, etc.) recomanades a les classes pràctiques de l'assignatura.

Bibliografia de consulta

Bauman, Zygmunt (2000). *Líquid modernity*. Cambridge: Polity Press.

Bourdieu, Pierre. i Wacquant, Loïc J.D. (1994) *Per a una sociologia reflexiva*. Barcelona: Herder.

Bourdieu, Pierre (1979). ***La Distinction : critique sociale du jugement***. Paris: Éditions de Minuit.

Castles, Stephen; de Haas, Hein; Miller, Mark J. (2009). *The Age of Migration*. Guilford Press

Claval, Paul (1991 [1980]). *Els mites fundadors de les ciències socials*. Barcelona: Herder.

Elías, Norbert (1982) *Sociología fundamental*. Barcelona: Gedisa.

Espinet, Francesc i Tresserras, Joan Manuel (1999). *La genèsi de la societat de masses a Catalunya, 1888-1939*. UAB.

Giddens, A. (1985 [1971]) "Diferenciación social y división del trabajo", a *El capitalismo y la moderna teoría social*, Barcelona: Labor: pp. 361-86.

Heller, Agnes. *Què és la «postmodernitat» un quart de segle més tard*. Conferència celebrada el 15 de març de 2006, en el marc de les jornades «Visions creuades, visions de canvi. Ciutats i regions d'Europa», que van tenir lloc al CCCB el 15 i el 16 de març de 2006.

Marquès, Josep Vicent (1980). *No és natural*. València: Tres i Quatre.

Morin, Edgar (1995) *Sociología*. Madrid: Tecnos.

Muniesa, Bernat (1997). *Orígens i formació de les ciències socials*, Editorial UOC.

Sassen, Saskia (2007). *Una sociología de la globalización*. Buenos Aires: Katz.

Sennet, Richard (2006). *La corrosión del carácter*. Barcelona: Anagrama.

Sennet, Richard (2006). *La cultura del nuevo capitalismo*. Barcelona. Anagrama.

Touraine, Alain (2008). *Penser autrement*. Paris: Fayard.

Wilson, Edward O. (2012). *La conquista social de la tierra*. Editorial Debate.

Wittgenstein, Ludwig (1983). *De la certesa*. Barcelona: Edicions 62.

Wright, Erik O. (1994), *Clases*. Madrid: Siglo XXI.

COMPLEMENTÀRIA

- Beck, U (2006): *La sociedad del riesgo global*. Madrid. Siglo XXI.
- Castel, R (1997): *La metamorfosis de la cuestión social*. Barcelona, Ariel.
- Crompton, Rosemary (1994): *Clase y estratificación*. Madrid, Tecnos.
- Crouch, C. (2004): *Posdemocracia*. Madrid. Taurus.
- Díaz-Salazar, Rafael (ed.) (2004): *Trabajadores precarios. El proletariado del siglo XXI*. Madrid. Ed. HOAC.
- Galbraith, J.K. (1992): *La cultura de la satisfacción*. Barcelona. Ariel.
- Feito, Rafael (1995): *Estructura social contemporánea*. Madrid, Siglo XXI.
- Fitousi, JP y Rosanvallon, P. (1997): *La nueva era de las desigualdes sociales*. Buenos Aires. Manantial
- Funes, Mª J. y Adell, Ramón (2003): *Movimientos sociales: cambio social y participación*. Madrid. UNED.
- Lacalle, Daniel (2006): *La clase obrera en España*. Madrid, El Viejo Topo.
- Lakoff, George (2007): *No pienses en un elefante*. Madrid. Universidad Complutense.
- Observatorio Metropolitano (2011): *La crisis que viene*. Traficantes de sueños. Madrid.
- Sassen, Saskia (2007): *Una sociología de la globalización*. Buenos Aires, Katz.
- Santos, Boaventura de Sousa (2005). *El milenio huérfano*. Madrid, Trotta.
- Sennett, Richard (2006): *La cultura del nuevo capitalismo*. Barcelona. Anagrama.
- Sennett Richard (2005): *La corrosión del carácter*. Barcelona. Anagrama
- Subirats, Joan (dir.) (2006): *Fragilidades Vecinas*. Barcelona, Icaria.
- Subirats, Joan (dir.) (2005): *Perfils d'exclusió social urbana a Catalunya*. Barcelona, AUB - IGOP
- Tezanos, J. Félix (2001): *La sociedad dividida*. Madrid, biblioteca Nueva.
- Wright, E.O (1994): *Clases*. Madrid, siglo XXI.